

ایستگاه مطالعه، آرزوی بیرون مدرسه!

ارجمند و سازنده می‌تواند در فضای مدرسه نیز اتفاق بیفتد. کتابخانهٔ سیار و ایستگاه مطالعه در فضای باز مدرسه با استفاده از کتاب‌های خوانده شده و هدایای خانواده‌ها و دانش‌آموزان یا همکاران و دبیران فرصتی را فراهم می‌سازد که دانش‌آموزان در وقت استراحت، هرچند کوتاه و گذرا با این کتاب‌ها انس و آشنایی بیابند. حتی می‌توان جایی را در مدرسه به‌عنوان ایستگاه مطالعاتی خانواده‌ها در نظر گرفت تا خانواده‌ها هنگام مراجعه به مدرسه از آن استفاده کنند. اگر برخی از کتاب‌های موجود در این ایستگاه‌ها کوتاه و رسا معرفی شوند، انگیزهٔ دانش‌آموزان و خانواده‌ها برای مطالعهٔ آن‌ها بیشتر خواهد شد.

می‌توان در کنار این ایستگاه‌های مطالعه، فرصت‌های دیگری نیز آفرید. شعرخوانی، خواندن داستان کوتاه، خواندن قسمتی از یک کتاب جدید حتی استفاده از فناوری‌های نوین آموزشی بر جذابیت و نشاط این ایستگاه‌ها خواهد افزود.

دبیران ادبیات می‌توانند از این فرصت برای کارهای دیگر نیز استفاده کنند؛ مثلاً هر روز شعری تازه با عنوان شعر روز یا داستانی کوتاه با عنوان داستان روز یا نکته‌ای تازه با عنوان نکتهٔ روز مطرح کنند.

فرصت‌سازی برای مطالعه آزاد و رها از محدودیت‌ها و تنگناها به گسترش و تعمیق کتابخوانی کمک خواهد کرد. امیدوارم روزی برسد که بیرون هر مدرسه و فضای ورودی آن نیز برای رهگذران کتابخانه داشته باشد؛ در آن صورت به تعداد مدارس کشور کتابخانهٔ کوچک و خیابان خواهیم داشت.

این آرزو دست‌یافتنی است؛ امید است نخستین اقدام کننده در این مسیر خیر شما باشید.

در پایان این نکته را تکرار باید کرد که در زنجیرهٔ اعجاز پیامبران «کتاب» آخرین معجزه است. پس هر کس به «کتاب» بپردازد، کاری از جنس سلوک پیامبرانه کرده و «کمال» همین است؛ چرا که کمال انبیا به کتاب است و کتاب گستران، صاحب کمالاتی هستند که به سیرت و سنت پیامبرانه رفتار می‌کنند.

بی‌نوشته

۱. کتاب مهر (فصل‌نامه تحلیلی پژوهشی کتاب مهر)، سال پنجم، شماره چهارده، پاییز ۱۳۹۳، ص ۲۷.

در ۱۶ بهمن ۱۳۹۱ طرحی در کشور اجرا شد که به ترویج و رونق فرهنگ مطالعه و کتابخوانی انجامید. در آن روز ۱۴۰ ایستگاه مطالعه افتتاح و راه‌اندازی شد اما به تدریج و در سال‌های بعد مکان‌های عمومی ۱۳ گانه‌ای چون بیمارستان‌ها، بانک‌ها، پایانه‌های اتوبوس بین شهری، فرودگاه‌ها، راه‌آهن، شهرداری‌ها، مجتمع‌های قضایی، ثبت‌احوال و تأمین اجتماعی و ... را در بر گرفت. پیش از آن در مطب پزشکان و آرایشگاه‌ها، مجلات و روزنامه‌های گاه فرسوده و زمان گذشته در اختیار مراجعان قرار می‌گرفت تا فرصت انتظار را به مطالعه سرگرم‌کننده بپردازند.

در ایستگاه‌های مطالعه و کتابخوانی، کتاب‌های کم حجم با موضوعات متنوع چون داستان، شعر، کتب روان‌شناسی، اخلاقی، سیاسی، زندگی‌نامه یافت می‌شود تا افراد با سلیقه‌های گوناگون در اندک فرصت بتوانند از آن‌ها استفاده کنند.

این کتابخانه‌ها اگر میهمان کتاب‌های تازه با موضوعات جذاب و شیرین و کشش‌آفرین نشوند، رغبت برانگیز نخواهند بود. برخی از این کتابخانه‌ها حتی گاه به استفاده‌کنندگان توجه می‌کنند که کتاب را همراه ببرند و هر زمان میسر شد، آن را برگردانند یا حتی نزد خود نگه دارند!

این کتابخانه‌ها از جمله بسترهایی هستند که می‌توانند «فرهنگ صدقه و نذر کتاب» را در کشور احیا کنند؛ دستاورد این کتابخانه‌ها:

- آوردن کتاب میان قشرهای جامعه
- افزایش سرانهٔ مطالعه
- ترویج مطالعه مفید، مؤثر و کاربردی
- ترویج فرهنگ مطالعه و کتابخوانی
- افزایش سطح تماس مردم و کتاب
- هدایت افکار عمومی و جریان‌سازی فکری
- دسترسی آسان به منابع اطلاعاتی جدید و مفید و مورد علاقه شهروندان در مراکز پر رفت‌وآمد
- افزایش گرایش شهروندان به استفادهٔ مفید از وقت
- افزایش یک جلد به میانگین تعداد کتاب‌هایی است که ایرانیان در یک سال مطالعه می‌کنند.^۱ این رخداد فرهنگی